Breadcrumb

1. Αρχική
2. Entity Print

Δημοσιεύτηκε: 25/09/2018 Ενημερώθηκε: 25/09/2018

Φορολογία Δωρεών στους πληγέντες

Προβολή σε μορφή PDF

Εισαγωγή

Οι φονικές πυρκαγιές του καλοκαιριού, οδήγησαν στην έκδοση της υπ’αριθμόν Α 138/26.07.2018, πράξης νομοθετικού περιεχομένου, η οποία περιλαμβάνει έκτακτα μέτρα για τη στήριξη των πληγέντων. Σε συνέχεια αυτής, δημοσιεύτηκε η ΠΟΛ 1156/2018, η οποία παρέχει τον ορισμό των πληγέντων. Πιο συγκεκριμένα, τα έκτακτα μέτρα αφορούν του ίδιους τους πληγέντες από πυρκαγιές, σεισμούς, πλημμύρες, είτε υπέστησαν σωματική βλάβη είτε υπέστησαν υλικές ζημιές στην περιουσία τους, κινητή ή ακίνητη, εξαιτίας πυρκαγιάς, σεισμού ή πλημμύρας. Ακόμη, στην κατηγορία των πληγέντων, περιλαμβάνεται και η στενή οικογένεια (σύζυγοι ή πρόσωπα με τα οποία είχαν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης ή αδελφοί ή ανιόντες ή κατιόντες αυτών μέχρι και β' βαθμού) όσων απώλεσαν τη ζωή τους εξαιτίας πυρκαγιών, σεισμών ή πλημμυρών.

Η πράξη νομοθετικού περιεχομένου συμπεριλαμβάνει οικονομική ενίσχυση, ρυθμίσεις για το φόρο εισοδήματος, απαλλαγές στον ΕΝ.Φ.Ι.Α, ασφαλιστικές καθώς και άλλες φορολογικές διευκολύνσεις και μέτρα ενίσχυσης.

Συγκεκριμένα, οι φορολογικές διευκολύνσεις περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων απαλλαγή από φόρο δωρεάς για τις προς αυτούς δωρεές τρίτων. Συνεπώς, η πράξη αυτή αφορά και όσους προχώρησαν σε δωρεές εκείνη την περίοδο.

Φορολογικό πλαίσιο δωρεών

Σύμφωνα με τον νόμο 2961/2001 όπως ισχύει, κάθε περιουσιακό στοιχείο που μεταβιβάζεται με δωρεά ανεξάρτητα αν συντάσσεται συμβολαιογραφικό έγγραφο, υποβάλλεται σε φόρο, ο οποίος υπολογίζεται επί της αξίας που έχει αυτό κατά το χρόνο της δωρεάς, είτε πρόκειται για κινητά είτε για ακίνητα. Στο συγκεκριμένο φόρο υπόκεινται φυσικά και νομικά πρόσωπα. Σε φόρο υποβάλλονται τα εξής:

- η κείμενη στην Ελλάδα οποιασδήποτε φύσεως περιουσία, που δωρίζεται,

- η κείμενη στην αλλοδαπή κινητή γενικά περιουσία Έλληνα υπηκόου, που δωρίζεται,

- η κείμενη στην αλλοδαπή κινητή γενικά περιουσία αλλοδαπού υπηκόου, που δωρίζεται σε ημεδαπό ή αλλοδαπό, ο οποίος έχει την κατοικία του στην Ελλάδα.

Όσον αφορά, τον προσδιορισμό της αξίας των αντικειμένων της κτήσης, για τον υπολογισμό του φόρου, λαμβάνεται η αγοραία αξία κατά το χρόνο της γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης, η οποία προσδιορίζεται σύμφωνα με όσα ορίζονται αναλυτικά στον νόμο και συγκεκριμένα στα άρθρα 10 έως 18.

Σύμφωνα με την ισχύουσα φορολογική νομοθεσία ως δωρεά φορολογείται κάθε μεταβίβαση οποιουδήποτε περιουσιακού στοιχείου, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει:

α) είτε η κτήση της περιουσίας γίνεται με δωρεά κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα,

β) είτε πραγματοποιείται με παροχή, παραχώρηση ή μεταβίβαση οποιουδήποτε περιουσιακού στοιχείου χωρίς να καταβάλλεται αντάλλαγμα και χωρίς να υπάρχει νόμιμη προς τούτο υποχρέωση, έστω κι αν γι' αυτή δεν καταρτίστηκε έγγραφο (άτυπη δωρεά ή ελευθεριότητα).

Ο φόρος είναι συνάρτηση του ύψους της μεταβιβαζόμενης περιουσίας και της συγγενικής σχέσης του δικαιοδόχου προς το δικαιοπάροχο, ενώ η φορολογική υποχρέωση γεννιέται κατά κανόνα κατά το χρόνο σύστασης της δωρεάς που στην περίπτωση της χρηματικής παροχής συμπίπτει με την παράδοση των χρημάτων.

Υπόχρεος στο φόρο είναι ο δωρεοδόχος και οι δικαιούχοι διακρίνονται σε τρείς κατηγορίες ανάλογα τη σχέση που έχουν. Ο νόμος αναφέρει αναλυτικά τις κατηγορίες και ποιοι υπόκεινται σε αυτές. Για παράδειγμα, στην Α’ κατηγορία ανήκουν οι σύζυγοι και οι συγγενείς δεύτερου βαθμού. Στην Β’ κατηγορία ανήκουν συγγενείς τρίτου βαθμού και στην Γ’ κατηγορία, όλοι οι υπόλοιποι.

Η αιτία δωρεάς χρηματικών ποσών υπόκειται σε φόρο, ο οποίος υπολογίζεται αυτοτελώς με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%), προκειμένου για δικαιούχους που υπάγονται στην Α΄ κατηγορία, με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%), προκειμένου για δικαιούχους που υπάγονται στη Β΄ κατηγορία και με συντελεστή σαράντα τοις εκατό (40%), προκειμένου για δικαιούχους που υπάγονται στη Γ΄ κατηγορία.

Παρ’ολ’αυτά, όταν δικαιούχος της κτήσης αιτία δωρεάς είναι νομικό πρόσωπο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που επιδιώκει αποδεδειγμένα σκοπούς εθνωφελείς ή θρησκευτικούς ή σε ευρύτερο κύκλο φιλανθρωπικούς ή εκπαιδευτικούς ή καλλιτεχνικούς ή κοινωφελείς, ο οικείος φόρος προσδιορίζεται αυτοτελώς με συντελεστή 0,5%.

Ωστόσο, ο νόμος προβλέπει κάποιες απαλλαγές, οι οποίες μεταξύ άλλων αφορούν δωρεές χρηματικών ποσών ή άλλων κινητών περιουσιακών στοιχείων από ανώνυμους και μη δωρητές για σκοπούς αποδεδειγμένα φιλανθρωπικούς, δωρεές των κάθε φύσεως περιουσιακών στοιχείων που καταρτίζονται μεταξύ των εκκλησιαστικών πρόσωπων.

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με τις διατάξεις της περιπτώσεως βα) της ενότητας Β του άρθρου 43 του Κώδικα καθιερώνεται ρητή απαλλαγή τόσο από την επιβολή του φόρου δωρεάς όσο και από την υποχρέωση υποβολής των οικείων δηλώσεων φόρου για δωρεές χρηματικών ποσών ή άλλων κινητών περιουσιακών στοιχείων από ανώνυμους και μη δωρητές, εφόσον ισχύουν οι εξής προϋποθέσεις:

- οι δωρεές αυτές διοργανώνονται σε πανελλαδικό επίπεδο και
- με την πρωτοβουλία φορέων για σκοπούς αποδεδειγμένα φιλανθρωπικούς.

Αποτύπωση της δωρεάς στις φορολογικές δηλώσεις (Ε1):

Σύμφωνα με τις οδηγίες που δίνει το Υπουργείο Οικονομικών για την σωστή συμπλήρωση των φορολογικών δηλώσεων, ο δωρητής πρέπει να συμπληρώσει στο πεδίο 725-726 της φορολογικής δήλωσης, το ποσό της ετήσιας δαπάνης που κατέβαλε μέσα στη χρήση για δωρεές, γονικές παροχές ή χορηγίες χρηματικών ποσών, εφόσον αυτές συνολικά υπερβαίνουν ετησίως τα τριακόσια (300) ευρώ. Οι συγκεκριμένοι κωδικοί συμπεριλαμβάνονται στον προσδιορισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης και συνεπώς αποτελούν τεκμήρια. Υπενθυμίζεται ότι ο

φορολογούμενος υπόκειται σε φορολογία βάσει τεκμηρίων, όταν το τρέχον ή το εισόδημα προηγουμένων ετών (ανάλωση κεφαλαίου) δεν επαρκεί για την κάλυψη τους.

Από το παραπάνω εξαιρούνται οι δωρεές προς το Δημόσιο, τους Δήμους και τις κοινότητες του Κράτους, τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία. Επίσης, εξαιρούνται, οι δωρεές ή χορηγίες προς τα κοινωφελή ιδρύματα, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα έχουν συσταθεί ή συνιστώνται και τα οποία επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, καθώς και τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα υπάρχουν ή συνιστώνται, εφόσον επιδιώκουν σκοπούς πολιτιστικούς.

Από την μεριά του δωρεοδόχου, πρέπει να συμπληρώσει τον αντίστοιχο κωδικό στη δήλωση εισοδήματος, συγκεκριμένα τον 781, ο οποίος αναφέρεται στα πληροφοριακά στοιχεία εισοδήματος, εφόσον έχει υποβάλλει την αντίστοιχη δήλωση φόρου δωρεάς,

Εκπίπτουν ως επιχειρηματικές δαπάνες οι δωρεές;

Η ΠΟΛ 1113/2015 δεν αναφέρει ρητά αν εκπίπτουν οι δωρεές από τους ασκούντες επιχειρηματική δραστηριότητα είτε είναι φυσικά πρόσωπα, είτε είναι νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες.

Ωστόσο, σύμφωνα με την προαναφερθείσα ΠΟΛ, στις δαπάνες που πραγματοποιούνται προς το συμφέρον της επιχείρησης ή κατά τις συνήθεις εμπορικές συναλλαγές της, εμπίπτει κάθε δαπάνη, που κρίνεται απαραίτητη από τον επιχειρηματία ή τη διοίκηση της επιχείρησης, ανεξάρτητα εάν αυτή πραγματοποιείται δυνάμει νόμιμης ή συμβατικής υποχρέωσης, για την επίτευξη του επιχειρηματικού σκοπού, την ανάπτυξη των εργασιών, τη βελτίωση της θέσης της στην αγορά, εφόσον αυτή ενεργείται στα πλαίσια της οικονομικής αποστολής της ή κατά τις συνήθεις εμπορικές συναλλαγές της και μπορεί να συμβάλλει στη δημιουργία εισοδήματος ή άλλως αποβλέπει στη διεύρυνση των εργασιών της και στην αύξηση του εισοδήματος της (ΣτΕ 2033/2012) ή στην υλοποίηση δράσεων στο πλαίσιο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.

Ο όρος Εταιρική κοινωνική ευθύνη αναφέρεται στις ενέργειες των επιχειρήσεων που αποσκοπούν στην συμβολή αντιμετώπισης περιβαλλοντικών και κοινωνικών

ζητημάτων. Στην εταιρική κοινωνική ευθύνη μπορεί να συμπεριληφθεί και η εταιρική φιλανθρωπία. Ως Εταιρική Φιλανθρωπία ορίζεται η προσφορά χρημάτων σε κάποιο φιλανθρωπικό σκοπό.

Από το συνδυασμό των ανωτέρω, μπορεί να προκύψει ότι οι δωρεές προς το Δημόσιο, τα κοινωφελή ιδρύματα και τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς εκπίπτουν ως επιχειρηματικές δαπάνες.

Να σημειωθεί όμως ότι δεν έχουν δοθεί πρόσθετες οδηγίες όσον αφορά την έκπτωση των δωρεών από την συγκεκριμένη ΠΟΛ.

Όσον αφορά τις δωρεές προς τους πληγέντες από επιτηδευματίες, είτε φυσικά είτε νομικά πρόσωπα, η ΠΟΛ δεν αναφέρει κάτι σχετικό. Συνεπώς, φαίνεται ότι η έκπτωση θα ισχύει και σε αυτές τις περιπτώσεις.

Τι ισχύει με την πράξη νομοθετικού περιεχομένου της 26.7.2018.

Η πράξη νομοθετικού περιεχομένου (ΦΕΚ Α 138/26.7.2018) εκδόθηκε για την στήριξη των πληγέντων και την αποκατάσταση ζημιών από τις πυρκαγιές που έπληξαν περιοχές της Περιφέρειας Αττικής. Συγκεκριμένα, περιλαμβάνει 21 άρθρα, τα οποία προβλέπουν συνοπτικά:

- Χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης
- Μηνιαία οικονομική ενίσχυση για τα προστατευόμενα τέκνα θανόντων
- Παράταση προθεσμίας υποβολής φορολογικών δηλώσεων
- Ρυθμίσεις για την καταβολή φόρου εισοδήματος
- Έκπτωση χρηματικών ποσών για τη στήριξη πυρόπληκτων
- Φορολογικές ρυθμίσεις για πυρόπληκτους
- Απαλλαγή από ΕΝ.Φ.Ι.Α.
- Απαλλαγή από το φόρο δωρεάς
- Τροποποιήσεις του Κώδικα ΦΠΑ
- Ασφαλιστικές ρυθμίσεις
- Αναστολή πλειστηριασμών

Άρθρο 8 της ΠΝΠ:

Το άρθρο 8 της πράξης αυτής αναφέρει την απαλλαγή από φόρο δωρεάς. Συγκεκριμένα, προβλέπει ότι οι δωρεές χρηματικών ποσών ή άλλων κινητών περιουσιακών στοιχείων από διάφορους δωρητές, που έχουν σκοπό τη βοήθεια των πληγέντων, απαλλάσσονται από φόρο.

Για να γίνει πιο σαφές το παραπάνω, εκδόθηκε η ΠΟΛ 1156/2018 όπως προαναφέρθηκε. Ορίζει ότι, εφόσον μέσα σε μία τριετία από την κήρυξη κάποιας περιοχής σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας πραγματοποιούνται δωρεές χρηματικών ποσών ή άλλων κινητών περιουσιακών στοιχείων ή οποιωνδήποτε παροχών από ανώνυμους και μη δωρητές (εκτός από δωρεές ακινήτων) για την ανακούφιση πληγέντων από σεισμό, πυρκαγιά ή πλημμύρα, οι δωρεές αυτές απαλλάσσονται και από το φόρο και από την υποχρέωση υποβολής της δήλωσης φόρου δωρεάς.

Συμπεράσματα

Συνεπώς, κρίνεται αναγκαίο τόσο τα φυσικά όσο και τα νομικά πρόσωπα που πραγματοποίησαν δωρεές, είτε αυτές αφορούν χρηματικά ποσά, είτε κινητά περιουσιακά στοιχεία, να λάβουν υπόψη τους τη συγκεκριμένη πράξη νομοθετικού περιεχομένου σε συνδυασμό με την ΠΟΛ 1156/2018.

Με βάση όλα τα παραπάνω, προκύπτει ότι οι δωρεές χρηματικών ποσών ή άλλων κινητών περιουσιακών στοιχείων ή οποιωνδήποτε παροχών προς στους πληγέντες απαλλάσσονται από φόρο. Οι δικαιούχοι δεν υποχρεούνται σε αντίστοιχη δήλωση φόρου δωρεάς στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., και οι δωρητές αντίστοιχα δεν υποχρεούνται σε συμπλήρωση του αντίστοιχου πεδίου στην δήλωση εισοδήματος το 2019.

Επιπλέον, όσοι ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα και προέβηκαν σε τέτοιες δωρεές, μπορούν να τις θεωρήσουν ως εκπιπτόμενες επιχειρηματικές δαπάνες.

Τέλος, κρίνεται σκόπιμο, σχετικά με την σωστή συμπλήρωση και δήλωση των δωρεών στην φορολογική δήλωση (Ε1) το 2019, φορολογικό έτος 2018 δηλαδή, οι δικαιούχοι να περιμένουν σχετικές οδηγίες από το Υπουργείο για το χειρισμό αυτών.

Τόσο η ΠΝΠ όσο και η ΠΟΛ, δεν προβλέπουν απαλλαγή από φόρο στις δωρεές ακινήτων. Βάσει αυτού προκύπτει ότι για τις δωρεές ακινήτων ισχύει ο φόρος κανονικά.

Heading
Ελληνικός Φορολογικός Οδηγός

Δείτε όλο τον Οδηγό